

ODVJETNIK GORAN KATURA

Split, Domovinskog rata 26/I
e-mail: katura.goran.odvjetnicki.ured@st.t-com.hr

Tel/Fax: 021/485-363
Mobitel: 098/365-198

Na broj: 28 P-8111/11

TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU

TUŽITELJ: „ALPE JADRAN HYPO“ d.d. Split, Starčevićeva 1, MBS 060151520, OIB 0550580362, zastupan po članu uprave Ivi Vukiću, a ovaj po punomoćniku Goranu Katura, odvjetniku u Splitu

TUŽENIK: „CROATIA LLOYD“ d.d. za reosiguranje, Zagreb, MBS 080042688, OIB 23508929264, sa sjedište na adresi: Ulica Grada Vukovara 62, Zagreb

ŽALBA TUŽITELJA

*protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu,
poslovni broj 28 P-8111/11, od 19. prosinca 2013. godine (dalje u tekstu: presuda)*

I/ Trgovački sud u Zagrebu, svojom presudom, od 19. prosinca 2013. godine odbio je tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti, te ga točkom II. presude obvezao na nadoknadu troškova parničnog postupka tuženiku u iznosu od 254.250,00 kn.

II/ Tužitelj potvrđuje primitak prvostupanjske Presude, te protiv iste u zakonskom roku podnosi ovu žalbu, pobijajući je u cijelosti, sve iz sljedećih razloga:

- Zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka;
- Zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja;
- Zbog pogrešne primjene materijalnog prava;

~ o ~

O b r a z l o ž e n j e

I/ Pobijanom presudom prvostupanjski sud odbio je u cijelosti tužbeni zahtjev tužitelja te istoga obvezao na snošenje parničnog troška tuženika.

Naime, tužitelj je u ovom postupkom tužbom pobijao „Ugovor o otkupu dionica Alpe Jadran Hypo d.d.“ od 28. siječnja 2002. ovjerenog po javnom bilježniku Mariji Ivančić, dana 11. veljače 2002. pod brojem OV-636/02, po dva pravna osnova i to:

- da bi isti ugovor bio zaključen protivno odredbi čl. 234. Zakona o trgovačkim društvima (NN 111/93., 34/99., 52/00; dalje u tekstu: ZTD) kojom je propisano kako je ništav pravni posao kojim društvo nekome daje predujam ili zajam ili mu pruža osiguranje radi stjecanja dionica toga društva, što se ne bi odnosilo na tekuće pravne poslove financijskih institucija,
- da bi isti ugovor bio zaključen od strane tadašnjeg zakonskog zastupnik tužitelja Luke Jerić, koji je u vrijeme sklapanja nije udovoljavao uvjetima za sklapanje pravovaljanog ugovora, u smislu tadašnje odredbe čl. 56. Zakona o obveznima odnosima (sada odredba čl. 276.) budući nije imao poslovnu sposobnost koja se zahtijeva za sklapanje toga ugovora.

Navedene razloge ništetnosti pobijanog ugovora tužitelj je detaljno obrazložio u svojoj tužbi te u tijeku parničnog postupka predlagao i izvođenje dokaza u svrhu potpunog i cjelovitog utvrđenja činjeničnog stanja, međutim prvostupanijski sud je sve dokazne prijedloge predložene od strane tužitelja odbio, bez da bi dao bilo kakvo obrazloženje, a valjano obrazloženje je izostalo i u pobijanoj prvostupanijskoj presudi.

Naime, u obrazloženju prvostupanijske presude sud najvećim dijelom ponavlja navode tužitelja iznijete u tužbi, kao i one iznijete u odgovoru na tužbu od strane tuženika, dok o samom meritumu spora, kao i o pravnom osnovu donošenja presude prvostupanijski sud ne daje valjane razloge, a oni razlozi koje sud daje su nejasni i proturiječni, odnosno u razlozima presude postoji proturiječnost između onoga što se u presudi navodi s sadržajem isprava i dokaza koji u spisu prileže.

II/ Tako tužitelj ističe kako je pobijanom Presudom u cijelosti ostvarena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku (dalje u tekstu: ZPP).

Naime, u obrazloženju prvostupanijske presude (str. 5 – 4. pasus) sud navodi kako je neosnovana tvrdnja tužitelja da je navedeni ugovor ništetan iz razloga predviđenih u čl. 234. ZTD-a sve zbog toga što tužitelj tuženom nije dao nikakav predujam ili zajam ili mu pružio osiguranje radi stjecanja dionica tog društva.

Ova utvrđenja prvostupanijskog suda su pogrešna, a ista su proturiječna ispravama koje se nalaze u spisu.

Naime, upravo suprotno stavu prvostupanijskog suda u pobijanom „Ugovor o otkupu dionica Alpe Jadran Hypo d.d.“ tužitelj je dao, odnosno obvezao se dati osiguranje u vidu osnivanja založnog prava na nekretnini označenoj kao čest. zgr. 3376/2, ZU 15663, KO Split radi stjecanja vlastitih dionica, što je u direktnoj suprotnosti prisilnoj odredbi čl. 234. ZTD. Također, u konkretnom slučaju se ne bi radilo o iznimci koja je propisana navednim člankom kojim društvo daje zajam za stjecanje vlastitih dionica kada se radi o tekućim pravnim poslovima financijskih institucija, niti na davanje predujma ili zajma ni na pružanje osiguranja da bi dionice stekli zaposleni u društvu ili u društvu koje je s njime povezano.

Kao što je to već istaknuto u tužbi, a i utvrđeno u tijeku postupka ističe se kako odredba čl. 2. „Ugovor o otkupu dionica Alpe Jadran Hypo d.d.“ kojim stranke ugovoraju zasnivanje založnog prava na nekretnini, zapravo ima karakter predugovora, a ovaj obvezuje ako sadrži bitne sastojke glavnog ugovora, zbog čega je jasno kako su zaključci prvostupanijskog suda pogrešni, neobrazloženi i proturiječni s ispravama i dokazima koji se nalaze u spisu, čime je u cijelosti obistinjena povreda odredaba parničnog postupka na koju ukazuje tužitelj.

Nadalje, prvostupanijskom presudom ostvarena je i daljnja bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

U obrazloženju prvostupanjske presude (str. 4 – predzadnji pasus) sud navodi da je uvidom u nalaz i mišljenje liječnika utvrdio da bi Luka Jerić bio na liječenju te da bi isti bio u bolnici u Splitu i u Zagrebu, međutim periodi boravka u bolnicama navedeni u obrazloženju suprotni su ispravama koje se nalaze u spisu.

Naime, iz isprava koje prileže spisu, konkretno Nalaz i mišljenje Centra za psihijatrijsko-psihologijska vještačenja, iz Splita, izrađenom po stalnom sudskom vještaku dr. med. spec. psihijatrije Jasminki Šarić, suprotno navodima iz obrazloženja presude, proizlazi da bi z.z. tužitelja Luka Jerić u razdoblju od 15.12. 2001. do 18.02.2002. godine bio hospitaliziran na Klinici za psihijatriju KBC-a Split.

Ono što je nadalje, važno za istaknuti je da je upravo na dan potpisa i ovjere pobijanog ugovora o otkupu dionica (11. veljače 2002.) z.z. tužitelja Luka Jerić bio hospitaliziran pri Klinici za psihijatriju KBC Split, te da je isti u teškom psihičkom stanju za vrijeme hospitalizacije bio odveden kod javnog bilježnika Marije Ivančić u Solin, te primoran potpisati Ugovor o otkupu dionica.

Sve ove činjenice prvostupanjski sud je zanemario, dapače iste nije uopće ispitaio niti naveo ili ih je pak pogrešno naveo u svome obrazloženju, slijedom čega je u cijelosti obistinjena daljnja povreda odredaba parničnog postupka na koju ukazuje tužitelj.

III/ U odnosu na žalbeni razlog pogrešne primjene materijalnog prava, konkretno odredbe čl. 234. ZTD-a i čl. 56. Zakona o obveznim odnosima, tužitelj ističe kako slijedi.

Naime, kao što je to iskauto pod točkom II. obrazloženja prvostupanjski sud je pogrešno primjenio odredbu čl. 234. ZTD-a te zauzeo pogrešan stav kako u konkretnom slučaju tužitelj nije dao tuženiku nikakav predujam zajam ili osiguranje radi stjecanja vlastitih dionica.

Naime, prema odredbi članka 234. Zakona o trgovačkim društvima («Narodne novine» broj 111/93 i 34/95-koji se ima primijeniti u konkretnom slučaju) ništav je pravni posao kojim društvo nekome daje predujam ili zajam ili mu pruža osiguranje radi stjecanja dionica toga društva. To se ne odnosi na tekuće pravne poslove financijskih institucija niti na davanje predujma ili zajma ni na pružanje osiguranja da bi dionice stekli zaposleni u društvu ili u društvu koje je s njime povezano. Pravni je posao ništav i u tim slučajevima, ako društvo ne bi pri stjecanju vlastitih dionica moglo stvoriti propisane rezerve koje se ne smiju koristiti za plaćanja dioničarima.

U konkretnom slučaju, sasvim je jasno kako je ugovorom tužitelj dao, odnosno obvezao se dati osiguranje u vidu osnivanja založnog prava na nekretnini označenoj kao čest. zgr. 3376/2, ZU 15663, KO Split, koja ugovorna odredba je u direktnoj suprotnosti prisilnoj odredbi čl. 234. ZTD. Za napomenuti je kako se vlastite dionice u konkretnom slučaju nisu stjecale u okviru tekućeg poslovanja (tekućih pravnih poslova) tužitelja kao financijske institucije, što bi bio razlog konvalidacije ništetnosti predmetnog ugovora. Pored navedenog, tužitelj drži potrebnim istaknuti kako odredba čl. 2. naprijed navedenog ugovora kojim stranke ugovoraju zasnivanje založnog prava na predmetnoj nekretnini, zapravo ima karakter predugovora, no budući predugovor obvezuje ako sadrži bitne sastojke glavnog ugovora, to je neprijeporno kako je predmetnim ugovorom preuzeta obveza davanja osiguranja radi stjecanja vlastitih dionica, protivno kogentnoj odredbi čl. 234. ZTD.

Radi navedenog nepravilna je odluka prvostupanjskog suda da se ne bi radilo o ništetnosti ugovora o otkupu vlastitih dionica jer se radi o ugovoru koji je protivan prisilnim propisima odredbe članka 234. stavak 1. Zakona o trgovačkim društvima, a u vezi članka 103. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima («Narodne novine» broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99, dalje ZOO), čime je prvostupanjski sud pogrešno primjenio materijalno pravo.

Ovakav stav zauzeo je i Visoki Trgovački sud RH u svojoj presudi VTS-4077/02-3.

Nadalje, prvostupanjski sud je pogrešno primjenio i odredbu čl. 56. Zakona o obveznim odnosima sve

iz razloga kako slijedi.

Prema odredbi čl. 56. st. 1. Zakona o obveznim odnosima za sklapanje pravovaljanog ugovora potrebno je da ugovaratelj ima poslovnu sposobnost koja se traži za zaključenje tog ugovora. Ova odredba prisilne je prirode, pa kad je utvrđeno (a to proizlazi iz nalaza i mišljenja Centra za psihijatrijsko-psihologijska vještačenja, koji nalaz i mišljenje nije osporavao tuženik) da zakonski zastupnik tužitelja nije faktično imali poslovnu sposobnost (iako mu ona od strane suda nije formalno oduzeta), tada je takav ugovor protivan prinudnom propisu i ništetan je u smislu čl. 103. st. 1. navedenog zakona.

Naime, pitanje poslovne sposobnosti nije samo formalno pravno, nego i faktično pitanje. Ništetan je pravni posao koje sklopi potpuno poslovno nesposobne osobe, pri čemu je bitno da su elementi potpune poslovne nesposobnosti postojali u vrijeme sklapanja konkretnog ugovora, a nije bitno da li je sud takvoj osobi i formalno oduzeo ili nije poslovnu sposobnost. Pri tome je važno istaknuti kako osoba koja ne posjeduje poslovnu sposobnost ne može valjano niti zastupati drugo fizičku ili pravnu osobu jer ukoliko njena očitovanja pravne volje nisu valjana odnosno ukoliko su ista ništetna tada isto mora vrijediti i za osobu koju zastupa.

Međutim prvostupanjski sud smatra, iako bi Luka Jerić u vrijeme sklapanja pobijanog ugovora bio poslovno nesposoban, da je isti u naravi izražavao volju tužitelja, a ne svoju osobnu volju, pa da su onda njegova očitovanja dana u ime tužitelja pravno valjana, a iz čega proizlazi da je Luka Jerić dao svoja osobna očitovanja, u takvom stanju, da ista ne bi bila pravno valjana, što je apsurdno.

Obzirom na navedeno, tužitelj drži da je Prvostupanjski sud na pogrešan način cijenio utvrđene odlučne činjenice i posljedično tomu pogrešno primijenio materijalno pravo na štetu tužitelja.

IV/ Nadalje, tužitelj je u podnesku od dana 09. srpnja 2013.g. predložio izvođenje dokaza saslušanjem sadašnjem zakonskog zastupnika tužitelja Ive Vukića, kao i vještačenje po vještaku psihijatru, medicinske dokumentacije dostavljene u spis.

Prvostupanjski sud je odbio izvođenje predloženih dokaza samo paušalno navodeći kako može donijeti odluku na temelju već provedenog dokaznog postupka.

Međutim, ovakvim postupanjem sud je propustio u prvostupanjskom postupku utvrditi sve okolnosti u svezi potpisa pobijanog ugovora, u svezi hospitalizacije tadašnjeg zakonskog zastupnika tužitelja Luke Jerića, kao i činjenicu da je isti u teškom psihičkom stanju koje je zahtijevalo hospitalizaciju bio odveden kod javnog bilježnika Marije Ivančić u Solin.

Zbog iznijetog ukazuje se kako je ostvaren je i daljnji žalbeni razlog nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

V/ Slijedom svega naprijed navedenog, predlaže se drugostupanjskom sudu uvažiti ovu žalbu kao osnovanu, te preinačiti pobijanu Presudu na način da se postavljeni tužbeni zahtjev usvoji u cijelosti uz nalaganje tuženiku da tužitelju naknadi prouzročeni parnični trošak.

Podredno, predlaže se ukinuti pobijanu Presudu i predmet vratiti Prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje pred drugim sudcem pojedincem.

U Splitu, dana 27. prosinca 2013. godine

Tužitelj po punomoćniku